

i »Čuješ, mala, glas tvojega draga« melodijski su različite, a u pogledu polifonog načina pjevanja sadrže u sebi sve bitne karakteristike dvoglasnog pjevanja na području Kvarnerskih otoka, Hrvatskog primorja i Istre. Spomenuti snimci, koji su veoma interesantni, u svom redosljedju na ploči melodijski i ritmički međusobno kontrastiraju, te je sadržaj ploče za slušaoca veoma ugodan. Tome je svakako pridonio i izvrstan izbor pjevača i svirača.

Na poledini tvrdog omota ove ploče nalazi se popis snimaka i imena njihovih izvođača. Nakon toga slijedi komentar kompozitora Pere Gotovca, u kojem autor na veoma sažet i jasan način prikazuje osnovnu karakteristiku tonalnih odnosa muzičke tradicije sjeverozapadnog dijela naše zemlje. Nadalje autor za svaki pojedini snimak donosi komentar koji, ovisno o primjeru, sadrži podatke o funkciji plesa, objašnjenje i porijeklo naziva plesa, glavne osobine načina njegova izvođenja, te podatke o porijeklu i starosti plesa i pjesme.

O kvalitetu snimaka i njihovoj autentičnosti ne bih mogla ništa drugo reći ili dodati onome što autor sam kaže u svom komentaru:

»Premda je ovaj materijal sniman u studiju, a ne na terenu, kako je to inače običaj, te je iz tehničkih razloga morao u smislu izvedbe biti skraćen, nije izgubio na svojoj izvornosti i spontanosti. Zato ga uz njegovu specifičnu atraktivnost možemo smatrati i autentičnim muzikološkim dokumentom svojevršne muzičko-folklorne kulture, koja je nažalost u izumiranju. Snimci na ovoj ploči obuhvaćaju izbor najkarakterističnijih melodija i pjesama sa otoka Krka.«

Dunja Rihtman

SLOVENSKE LJUDSKE PESMI. Dokumentarni posnetki Glasbeno narodopisnega instituta v Ljubljani. Izbor in komentar; VALENS VODUŠEK. Transkripcije napevov: UROŠ KREK, JULIJAN STRAJNAR. Jugoton, Zagreb, LPY — V — 682.

Valens Vodušek izabrao je 22 snimka koji pružaju veoma dobar uvid u različite oblike slovenske vokalne narodne muzike. Pregledom i analizom tolikih oblika Vodušek nastoji slušaocu pokazati kakve su mogle biti pojedine faze u razvoju narodnog pjevanja u Sloveniji. Ploča nema snimaka instrumentalne narodne muzike. Svirka na dvojnicama samo prati *kresne* pjesme iz Preloke i *jurjevske* iz Zilja (snimci A — 2 i A — 4, oba iz Bele krajine).

Uz svaki snimak komentar donosi potpun tekst pjesme. To je naročito važno za dulje pripovjedne pjesme koje u programu ploče možemo čuti samo fragmentarno. U tekstu pjesama javljaju se i pojedina pomoćna slova (w, ə) da bi se bolje prikazale karakteristike pojedinih dijalekata. Tu su samo najpotrebitija pomoćna slova da ne bi čitanje teksta postalo previše komplicirano. Uz starinske slovenske tekstove iz Rezije, gotovo posve zatvorene doline u zapadnim Julijskim Alpama s one strane talijanske granice, dodan je i prijevod na slovenski književni jezik. Pored teksta nalazimo još lokalitet, imena pjevača i inventarni broj pjesme u Glasbeno narodopisnom institutu (GNI).

Uz 22 snimka komentar prilaže 13 transkripcija napjeva. Time za više od polovice napjeva slušalac može brže i jasnije uočiti osobine pojedinih muzičko-folklornih područja, a u višeglasnom pjevanju može lakše pratiti kretanje pojedinih glasova. Uz snimke B — 4 i B — 5 komentar donosi peteroglasne zapise iz istočne Koruške i zapadne Štajerske. Veoma pomno izrađene transkripcije (Uroš Krek i Julijan Strajnar) jasno pokazuju arhaičnost napjeva iz Rezije i Bele krajine. S druge strane, transkripcije relativno novijih napjeva iz središnje Slovenije (npr. B — 1 i B — 8 iz Gorenjske) iznose interesantne ritmičke strukture tih napjeva. Tehničkom greškom svi su notni primjeri u komentaru veoma umanjeni, no mogu se, ipak, čitati i bez povećala.

Autor komentara upozorava na nejednaku kvalitetu terenskih snimaka. Starije snimke prikupio je GNI u vrijeme kad još nije raspolažao kvalitetnim reporterskim magnetofonom. Kad nakon tog upozorenja slušamo program ploče, ugodno nas iznenađuju veoma dobri snimci. Pored izvrsnih novijih snimaka (npr. A — 7, balada iz sela Dane kraj Ribnice) ima i starijih snimaka na zamjernoj tehničkoj visini (npr. A — 10, pogrebna pjesma iz sela Šalovci u Prekomurju).

Komentator je uz veoma interesantan napjev iz Špearjã kraj Vinice (snimak B — 6) zapisao da taj napjev pripada posebnoj narodnoj muzičkoj kulturi, kojoj su danas središte jugoistočna Istra i otok Cres. Smatram da bi uz snimak A — 4 (pjesma jurjaša, gotovo isti tekst kao u Turopolju) bilo, također, potrebno upozoriti na Turopolje, Jaskansko prigorje i okolicu Bjelovara kao na jedno šire susjedno područje gdje su i danas ophodi jurjaša još dio živih narodnih običaja. Arhaično starinsko dvoglasno pjevanje uz pratnju dvojnica (snimak A — 2) nalazimo i u naše dane u široj okolini Petrinje (Prnjavor Čuntički). Poradi toga bi uz takve pojave — koje su danas svojina slovenskog naroda u slovenskoj Beloj krajini — bilo svakako potrebno upozoriti da te muzičke pojave pripadaju širim muzičkofolklornim područjima, koja znatno većim dijelom zahvaćaju Hrvatsku negoli Sloveniju.

Komentar je u cijelosti preveden na engleski i na njemački jezik.

Jerko Bezić

SVATBA V SUCHÉ HOŘE. Autentický folklórní záznam svatby Karola Sikyňu s Darinou, roz. Zurvalcovou, pořizený v Suché Hoře (Orava) 31. ledna a 1. února 1968 JAROMÍREM GELNAREM. Vydal Supraphon, Praha — Bratislava (A 4147), pro Gramofonový klub (1968, O 17 0201), LP.

Ova gramofonska ploča pokazuje da je moguće dobro snimiti i na gramofonskoj ploči uspješno prikazati spontano i posvema slobodno veselo pjevanje pravih svatova. Snimci u programu ploče naprosto zrače neposrednošću i izvornošću svadbenog veselja. Nameće nam se pitanje kako je Jaromír Gelnar uz potpunu slobodu izvođača uspio postići i kvalitetne magnetofonske snimke.